

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η σύγκρουση στους κόλπους της κυβέρνησης μεταξύ δύο Υπουργείων για την πολιτική στον τομέα του ασφαλιστικού έφερε στην επικαιρότητα μέρος ενός προβλήματος που όλο και περισσότερο οξύνεται, διευρύνεται, μετασχηματίζεται:

Το ερώτημα σύνθετο:

- Ποιές οι ανάγκες και τα αιτήματα της κοινωνίας μας για μια κοινωνική πολιτική. Ποιοί είναι σήμερα οι αδύναμοι και ανίσχυροι χάριν των οποίων πρέπει να συλλάβουμε εκ νέου μια συνολική αντίληψη κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικού κράτους.
- Ποιός ο ρόλος της πολιτείας και τα μέσα της. Πως μπορεί να συμβαδίσει με μια αναπτυξιακή πολιτική σε μια σχέση αμοιβαίας τροφοδότησης.

Ζούμε εδώ και αρκετά χρόνια μία περίοδο όπου το κράτος παροχών όπως αναπτύχθηκε στην μεταπολεμική Ελλάδα έχει εξαντλήσει τα όρια αντοχής του. Ως υποκατάστατο του κοινωνικού κράτους. Με κάποιες φωτεινές εξαιρέσεις π.χ. κέντρα υγείας - χρησιμοποιήθηκε για την ικανοποίηση πελατειακών σχέσεων των κομμάτων, για προεκλογικές αναμετρήσεις, για συμβιβασμούς μεταξύ αντιμαχόμενων κοινωνικών ομάδων. Πόροι κατασπαταλήθηκαν σε δικαιούχους και μη. Η κοινωνική δικαιοσύνη δεν λειτούργησε ως αξία, ως γνώμονας πολιτικής αλλά ως πρόσχημα. Το ίδιο το σύστημα αυτουπνομεύθηκε.

Σήμερα όλοι διαπιστώνουν απλά: «Δεν φτάνουν τα λεφτά για να χρηματοδοτήσουμε αυτό το σύστημα». Οι περισσότεροι προσθέτουν «και αν έφθαναν θα' πρεπε πάλι να το αλλάξουμε».

Η παραδοσιακή αντίληψη της κοινωνικής πολιτικής περιοριζόταν στους τομείς της υγείας, της κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης, στην παιδεία και στην απασχόληση. Οι πολίτες σ' αυτές τις κατηγορίες ήταν οι παραδοσιακά αδύναμοι πολίτες χάριν των οποίων η πολιτεία όφειλε να συμβάλλει οικοδομώντας το κράτος πρόνοιας, το κοινωνικό κράτος.

Η κοινωνικοοικονομική οργάνωση στη χώρα μας, ο τρόπος που εξελίχθηκε οικονομία και κοινωνία δημιούργησαν και δημιουργούν νέα προβλήματα που αγγίζουν όλο και περισσότερα τμήματα της κοινωνίας μας, όλο και περισσότερους πολίτες.

Σημειώνω επιγραμματικά:

- Δραματική δημογραφική εξέλιξη στην επόμενη 15ετία με αύξηση του ποσοστού ατόμων 3ης και 4ης ηλικίας και μείωση εκείνων που θεωρούνται ενεργές ηλικίες. Συνεχιζόμενη - προς το παρόν - χαμηλή γεννητικότητα. Αποτέλεσμα: Δραματική αύξηση αναγκών κοινωνικής προστασίας 3ης και 4ης ηλικίας.

- Μεταναστευτικό ρεύμα ^{ωρος ενν' ξείνα} είτε ομογενών ^{απο' χώρες της Ανατολικής Ευρώπης} ή Ελλήνων μεταναστών ^{ΕΧΕΙ} είτε αλλοδαπών από Βαλκάνια και Ανατολικές χώρες. Κάθε κατηγορία ακολουθούμενη με τα δικά της προβλήματα ένταξης, διαβίωσης, απασχόλησης αλλά και κοινωνικού αποκλεισμού στην ελληνική κοινωνία.
- ~~Όλο και μεγαλύτερη~~ χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών ^{και} της τοπικής κοινωνικής αλληλεγγύης (κοινότητα, γειτονιά) που αποτελούσαν ^{και} παραδοσιακά στην ελληνική κοινωνία αντίβαρα στην ελλείπουσα κοινωνική πολιτική. Συγχρόνως όμως και νέα φαινόμενα κοινωνικής αποξένωσης ή κοινωνικού αποκλεισμού.
- Διαρθρωτική ανεργία, αδυναμία επανένταξης ανέργων στον παραγωγικό ιστό.
- Ελλείπουσες πολιτικές για τις χρήσεις γης, την πολεοδομία, ~~τους δημόσιους χώρους~~ και τη ζωή στις πόλεις που βαθαίνουν κοινωνικές ανισότητες.
- Νέας μορφής ταξικές ανισότητες που δεν έχουν ως κύριο γνώρισμα το οικονομικό υπόβαθρο αλλά την ποιότητα ζωής, την πολιτική ταυτότητα, την επικοινωνιακή σχέση και ικανότητα. Ατομική μοναξιά: Αλλού αδυναμία να την επουλώσεις κι αλλού φυγή στον υπερκαταναλωτισμό για να την συγκαλύψεις. Ελεύθερος χρόνος: Γι' άλλους άπιαστο όνειρο και γι' άλλους πρόβλημα διαχείρισης. Κοινωνικά συστήματα πολλαπλών ταχυτήτων, στα περιθώρια τους ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Αναφέρω ακόμη:

- Πολίτες αδύναμοι ως καταναλωτές να κρίνουν και να διακρίνουν ποιότητα προσφερομένων αγαθών.
- Ναρκωτικά και εγκληματικότητα σε έξαρση.
- Παιδεία που όλο και λιγότερο ανταποκρίνεται στις σύγχρονες αλλά και στις επερχόμενες ανάγκες.
- Στάσεις και συμπεριφορές που αναδεικνύουν το έλλειμμα κοινωνικής ηθικής, ατομικής ευθύνης, εργασιακού ήθους. Επί πλέον το έλλειμμα κοινωνικής ευαισθησίας του πολιτικού συστήματος απέναντι στους πολίτες, των ισχυρών απέναντι στους αδύναμους.

Όλα αυτά συνθέτουν τα τελευταία χρόνια μια όλο και πιο πλατειά ανίσχυρη κοινωνία. Είμαστε χώρα μικρή με περιορισμένους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους. Δεν μπορούμε ν' ανταποκριθούμε στις προκλήσεις των καιρών στην επιθυμία για ένα καλύτερο αύριο με μια κοινωνία χωρίς συνοχή χωρίς αλληλεγγύη. Η αδυναμία της πολιτικής να συλλάβει τα νέα προβλήματα και να εξυπηρετήσει τα παλιά, διογκώνει την κοινωνική οργή τροφοδοτεί την απόρριψη του πολιτικού συστήματος συλλήβδην.

Πρέπει να ανατρέψουμε αυτήν την εξέλιξη ν' αντιμετωπίσουμε συνολικά παλιά και νέα προβλήματα. Να προχωρήσουμε σε θεσμικές και ρυθμιστικές αλλαγές. Να επανεξετάσουμε την χρηματοδότηση της κοινωνικής πολιτικής, την οικονομική θεμελίωση ενός κοινωνικού κράτους μέσα σε μια τετραετία.

Τρεις βασικές κατευθυντήριες αρχές:

- α. Η κοινωνική ευαισθησία και δικαιοσύνη πρέπει να ιεραρχηθούν ως αξίες σ' όλες τις πολιτικές που αφορούν άμεσα τον πολίτη και την κοινωνία.
- β. Η ισχυρή κοινωνία πρέπει να γίνει παράλληλος στόχος κάθε επί μέρους πολιτικής.
- γ. Όσο περισσότερο αποκεντρώνεται η κεντρική εξουσία και δημιουργούνται νέα κέντρα λήψης αποφάσεων στην πολιτεία και την κοινωνία τόσο περισσότερο πρέπει ο σχεδιασμός της νέας κοινωνικής πολιτικής να επιμερισθεί σ' αντίστοιχα κέντρα π.χ. Κυβέρνηση, ΓΣΕΕ και ΣΕΒ πρέπει από κοινού να σκύψουν στο πρόβλημα. Το ίδιο τα αιρετά όργανα σε Νομαρχίες, Δήμους και Κοινότητες.

Κρίσιμο ερώτημα: Στην παρούσα κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας πόσο εφικτή είναι η εφαρμογή μιας αναπτυξιακής πολιτικής με την παράλληλη διαπλοκή και ανάπτυξη μιας κοινωνικής πολιτικής.

ναι αυτονόητο ως άγρο υείμενο . . . . .

ΑΝΑΠΤΥΞΗ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το κείμενο αναδεικνύει πνευματικά την διαίτησή της αναπτυξιακής διαδικασίας με ένα μέχρι σήμερα θαυμάσιο μοντέλο κοινω-νική πολιτική και αποτάσει μια άλλη διαίτησή με ένα όρατο.

Όπως δηλώνεται στην τελευταία παράγραφο της σελίδας 10 εξαλαμβάνεται ως συμπλήρωμα και εφαρμογή "της ανάπτυξης, δίνει την επίσημη ότι η περιγραφή των ή αναπτυξιακών ή επιβί-ρεια των έχουν σημασία των επιπτώσεων της ανάπτυξης.

Δείχνει να οδηγεί σε αποτελέσματα ηθική, κοινω-νική δικαιοσύνη, άλλων αρχών. Για ένα καλύτερο πολιτικό έχει ρητά που συγχέει να επαναπροσέξεται και μετροαριστερά σε νέα σχήματα και περιεχόμενα μου φαίνεται το pro-φίλ της πρότασης ανεπαρκές. Δείχνει να υπάρχει κοινω-νική ειδικότητα, αλλά σκοπιμότητα αποτελεσματικώς εφω-ρεια της αναπτυξιακής διαδικασίας. Και αν αυτό είναι όρατο ότι είναι εφαρμογή ανάπτυξης - μήπως υπερβάλλουμε - και όχι μόνο μια άλλη προσέγγιση που υαδιστά δυνατή την διαίτησή αναπτυξιακή και κοινω-νική πολιτική σε μια εποικοδομητική και όχι "αντιδραστική" πορεία - ο νομιμοποιητικός ρόλος της πρέπει να είναι οι αρχές μας, η ηθική δικαιοσύνη, η κοινω-νική δικαιοσύνη. Αλλά άλλωστε είναι τα διαφοροποιημένα στοιχεία κατά την προσεχόμενη έρευνα ~~εφαρμογή~~ που ξεχωρίζουν κατά την ετήσια κοινή γνώμη την δεξιά από την αριστερά.

Πρέπει να αναδειχθούν, και όχι άλλα να δικαιολογηθούν γάρ-των άτακτων της ανάπτυξης. Αλλά το κοινό του εργατικού κόμματος. ΗΚ!
Το κείμενο θα έπρεπε να έδινε το πρόβλημα ως σήμερα ή τις αξίες μας με τις όποιες θα το προσεγγίσουμε "κοινω-νική δικαιοσύνη" και να καταλήγει στον φόρδο δέσμο ανάπτυξη ή κοινω-νική πολιτική" των όσων και να έχουν με την προσέγγιση που έχει το κείμενο που επιβεβαιώνεται. Θα συριμώνα γ' αυτό τις σελίδες 1-5 και θα προσέτασα το συνημμένο.
Ας μην ξεχάμε ότι αυτό το κείμενο θα κωμικοποιήσει πορτί πιο έξω από τα όρια του αεροαυγίου του ετήσιου αμφοτερουχισμού.